

VERGADERING VAN DE CONTACTMANNEN DER ILLEGALE RADEN

UIT HET DISTRICT VAN HET MILITaire GEZAG TE

H A R D E R W I J K.

Vergadering van vrijdag 25 Mei 1945. des n.m. 3 uur in de Raadsaal te Harderwijk.

Voor het Militaire Gezag is aanwezig : Kapitein Kroon en voor de plaatsen: Barneveld den Heer D. Dekker Hoogeveen Me. P.C.H. van Bylaardt Nijkerk den Heer B. v. Bick Arnhem " " J.C. Kappers Elspeet " " G.J. v. Sloten Harderwijk " " J.H. Dennee Kunspeet " " H.M. Pranssen Doornspijk " " E. Scholten Oldebroek " " H. Boeve Elburg " " P. Vercouteren

Afwezig zonder kennisgeving zijn de vertegenwoordigers van Putten en Scherpenzeel.

Voorzitter is den Heer Kapitein Kroon.

De voorzitter opent om ruim 3 uur deze vergadering en vraagt verlof om den Heer Corné van het L.O.-Bureau te Harderwijk als secretaris dezer vergadering op te laten treden. Hij verzoekt de punten, die men op de volgende vergadering behandeld wenscht te zien, van te voren bij den secretaris in te dienen.

De voorzitter zet uiteen, dat hij de contactmannen van de plaatselijke illegale raden bijeen geroepen heeft om een overkoepelend orgaan te stichten over alle plaatselijke illegale raden. Dit orgaan kan dan het advies-college vormen voor het Militair Gezag, terwijl dit orgaan tevens eventuele opmerkingen aan het Militair Gezag kan maken. Het Militair Gezag stelt hier prijs op, daar zij hieruit op kan maken, wat onder de bevolking en de illegaliteit leeft en door haar genaakte vergissingen hersteld kunnen worden.

Op verzoek van de contactman der illegale Raad van Harderwijk is de Heer Langman, leider van de P.O.D. ter vergadering gekomen om een uiteenzetting van de P.O.D. te geven.

De Heer Dekker (Barneveld) zegt, dat de samenstelling van de illegale Raad in Barneveld niet voor elkaar is. Volgens hem moet de gehele illegaliteit bij elkaar geroepen worden, die dan iemand afvaardigt naar de vergadering. Er kan iemand zijn, die plaatselijk geen enkel contact had, maar provinciaal zeer goed werk heeft verricht, zoo iemand moet ook in de illegale Raad opgenomen worden. Dit is in het gehele land zóo geschiedt. Men mag de mensen van de Waarheid b.v. niet voorbij loopen.

De voorzitter ziet echter alleen die hier zijn, als de contactmannen der illegaliteit. Het ontwerp van de illegale raden is door den voorzitter besproken in een vergadering met de districtscommandanten der W.B.S.

De Heer v. Sloten (Elspeet) merkt op, dat de illegale Raad alle plaatselijke groeperingen der illegaliteit overkoepeld en die kiezen hun contactman.

De Heer Dekker zegt hierop, dat het nog meer gaat om het contact met de toppen der organisaties.

De voorzitter stelt het op prijs, om de mensen van de Waarheid ook in de illegale Raad vertegenwoordigd te zien.

De man, dien de Heer Dekker bedoelt, levert zeer opbouwend werk.

De Heer Vercouteren (Elburg) vraagt, wie of de motor van de illegale Raad is geweest.

De voorzitter antwoord hierop, dat het Militair Gezag direct getracht heeft een organisatievorm te vinden voor de geheele illegaliteit. De illegale Raden zijn een uitvloeisel van de besprekingen die Kapt. v.d. Dool (Mil. Gez. Apeldoorn) met de illegaliteit gehad heeft.

De Heer Denec (Harderwijk) vraagt naar de Gemeenschap van Oud-illegale Werkers.

In het Westen komt men niet tot de oprichting van deze Gemeenschap, daar aldaar de verhoudingen veel scherper zijn dan in het Oosten het geval is. De grondwet der Vereeniging is gebaseerd op een ideologische grondslag. In het Zuiden, waar deze gemeenschap wel bestaat, heeft men toegezegd, dat men voor de gemeenschap in het Noorden geen propaganda zou maken.

Het wordt echter zoo veel mogelijk afgeraden. Houdt U aan Uw oude illegale werk.

De Heer Franssen (Nunspeet) vraagt, wie of de Politieke Betrouwbaarheidsverklaring nu eigenlijk af moet geven. Zij worden momenteel aangegeven door allerlei instanties, zonder zelfs een behoorlijk onderzoek. Zoo kan het voorkomen, dat zelfs de chauffeur van Mussert doodleuk met een bewijs van politieke betrouwbaarheid in zijn zak kon rondlopen.

Momenteel is het zoo, dat de bewijzen aangegeven worden door de illegale Raad ter plaatse, zolang de P.O.D. dit nog niet kan doen, daar zij nog niet over een voldoend aantal dossiers van de bevolking beschikt.

Ket Mil. Gezag heeft deze noodig voor allerlei zaken, zoodat voor aanstellingen en voor het uitreiken van reispassen.

De P.O.D. had gedacht, de pol. betr. b.h.-verklaringen af te geven na raadpleging van de illegale Raad. De P.O.D. kan dit zoo noodig aanvullen met een politieke aantekening. Zij geeft momenteel geen bewijzen van Politieke Betrouwbaarheid af, maar zegt, dat er in hun dossiers aangaande den persoon niets bekend is.

De Illegale Raad van Harderwijk geeft momenteel bewijzen van Pol. betr. b.h. af ten behoeve van een reispas. Van niet-inwoners der gemeente kunnen de plaatselijke raden geen bewijzen aangeven, daar zij ze niet kennen. Deze mensen kunnen alleen in de plaats van herkomst beoordeeld worden. Ook daarom is het van belang hen reispassen te verstrekken om hen zoo spoedig mogelijk in hun plaats van inwoning te doen terugkeeren.

De voorzitter adviseert de betrouwbaarheidsverklaringen zoowel door illegale Raad als door de P.O.D. af te laten geven en dit onderling te regelen. Indien twijfel bestaat, kan men bij de P.O.D. en omgekeerd aankloppen aan meerdere gegevens.

Uit de vergadering kwam ook naar voren, dat, hoewel de mesnchen politiek betrouwbaar geacht kunnen worden, het wenschelijk kan zijn betreffende hun economisch verleden een aantekening te plaatsen. Het is raadzaam deze aantekening niet voluit te vermelden.

Besloten wordt een rood kruisje te plaatsen, wanneer economische bezwaren aanwezig zijn.

Wie is politiek betrouwbaar? Hiervoor is een definitie gegeven die als volgt luidt: "De nadruk dient te vallen op het woord politieke, waaronder wordt verstaan, dat de persoon in kwestie is tegen het Nationaal Socialisme en de Regering steunt". Het bewijs van P.B. kan dan ook alleen aangegeven worden aan hen, die de Ned. Regering gesteund hebben en steunen en tegen het Nat. Soc. hebben stelling genomen en nemen.

De Heer Langman geeft deze als volgt: "dat hij, die sedert 1 Februari 1941 geen lid geweest is van de N.S.B. of een harer mantelorganisaties, politiek betrouwbaar moet worden geacht."

Harderwijk had ten behoeve van de aanvragen voor bewijzen van pol. betr.b.h. formulieren laten drukken, waarop alle benodigde gegevens voorkomen. De vergadering heeft de wensch uitgesproken, dat de contactman van Harderwijk voor het drukken van deze zelfde formulieren voor alle plaatsen uit het district zorg sou dragen. Kanspeet had hierop echter nog gaarne de geboortedatum zien vermeld, daar meerderen met dezelfde voorletter en achternaam kunnen voorkomen.

De Heer Denee (Harderwijk), had een plaatselijke vraag betreffende schorsingen en stakingen van ambtenaren.

De voorzitter antwoord hierop, dat de maatregelen t.a.v. deze kwesties die de N.B.S. genomen had, nu door het Mil. Gezag worden geautoriseerd of opgeheven.

De zuiveringscommissie verwondert zich over enkele beslissingen die door het Mil. Gezag genomen waren. Eveneens de publieke opinie. Zoo had Harderwijk twee schorsingen, waarvan er nu één gestaakt is.

De voorzitter merkt op, dat, wanneer het rapport door de zuiveringscommissie is uitgebracht, deg zaak hiermede niet af is, maar men moet alles wat men van de betreffende persoon te weten komt, steeds doorblijven rapporteren, om de strafmaatregel uiteindelijk zoo zuiver mogelijk te doen zijn.

Zuiveringscommissies.

Hoe worden de zuiveringscommissies samengesteld? Zij worden benoemd door het Militair Commissariaat op advies van de illegaliteit. Zij bestaan uit:

2 personen uit de illegaliteit

2 personen uit het te zuiveren personeel

1 geacht te zijn goed vaderlander.

Er bestaan de volgende zuiveringscommissies:

1. Zuiveringscommissie gemeente personeel. Deze is plaatselijk. Hier vallen ook onder de onderwijzers van de O.L. scholen.

2. Zuiveringscommissie politiepersoneel. Deze is districtsgewijs.

3. Zuiveringscommissie personeel arbeidsbureaux. Deze is eveneens districtsgewijs.

4. Zuiveringscommissie voor overig rijkspersoneel. Deze bestaat uit een vaste top van 3 personen; één rijksambtenaar, één illegaal werker en één voorstaand burger van positieve instelling, die aangevuld wordt met uit elke plaats 2 leden, liefst één rijksambtenaar en één plaatselijk illegaal werker.

Wanneer er geen zuiveringscommissie als hierboven bedoeld in een bepaalde plaats is, maar één der leden van den illegalen Raad acht dit wel noodig, dan kan het hiervoor een schriftelijk verzoek indienen bij het Mil. Gezag onder aanvoering van
1e de noodzaak van de zuivering,
2e voorstelling van de personen die hierin zitting moeten nemen.

Ten aanzien van de Burgemeesters die lid geweest zijn van de N.V.D. en Winterhulp Nederland, zijn de voorschriften van de regering deze, dat zij voorlopig blijven zitten, daar zij in oorsprong ambtshalve lid moesten zijn. Nadere beslissingen zijn hieromtrent af te wachten.

De Heer Denee (Harderwijk) merkt hierbij op, dat de Burgemeesters voor een speciale zuiveringscommissie komen.

Deze zuiveringscommissie haalt haar inlichtingen o.a. bij den Illegalen Raad.

Zij is als volgt samengesteld:

G. Numan Putten

Dr. Erp Taelman Kip Velp

Mr. de Zaaijer Arnhem.

De voorzitter maakt verder bekend, dat er is ingesteld een Commissie van Rechtsherstel en Beheer.

Zij beheert de in beslag genomen goederen van leden der N.S.B. en is ingesteld ter terugverkrijging van door den vijand in beslag genomen goederen.

Zij is als volgt samengesteld:

Dhr. Mr. Neeb	Kantonrechter te Harderwijk
" Tieman	Directeur Middenstandsbank te Harderwijk
" Not. Mr. Meesters	Notaris te Nunspeet
" de Smit	Directeur der Directe Belastingen te Harderwijk
" van Gelderen	Industrieel te Harderwijk
" Meervoort	cand. notaris te Putten, die als secretaris aan de commissie is toegevoegd.

De goederen die door de N.B.S. van de N.S.B.-ers in beslag genomen zijn en door of vanwege de N.B.S. zijn uitgedeeld, moeten komen onder verantwoording van den Burgemeester.

Leden der N.S.B. die in arrest gesteld zijn en waarvan het huisgezin nog in tact gebleven is, mag, van de bij hen in beslag genomen gelden een bedrag voor levensonderhoud toegekend worden, gerekeind naar een inkomen van maximaal f 4000,- per jaar.

Is het gezin door de arrestatie van den man zonder inkomen, dan moeten zij als armlastige door de gemeente gesteund worden.

Voorst was bij het Mil. Gezag een rapport ingekomen van den illegalen Raad van Elburg, betreffende de aanstelling van den directeur van het interneerkingskamp te Harderwijk.

Harderwijk had hiervoor ook graag een ander benoemd gezien.

Het moet immers zoo zijn, dat, wanneer er meerderen sollicitanten zijn, waarbij meerderen geschikt zijn, en hieronder zijn oud-illegalen, dan moeten deze laatsten benoemd worden.

Elburg blijkt aanneming te hebben op de lijdelijke, zoo niet negatieve houding van den benoemden directeur tijdens den bezettingstijd.

Wat echter ter tafel gebracht wordt, geeft den voorzitter den indruk, dezen directeur te handhaven.

Nog enkele rapporten worden ter sprake gebracht omtrent personeel, dat bij diverse andere instanties is aangesteld.

Dhr. Benne (Harderwijk) brengt naar voren, dat het Mil. Gezag zijn MMG-wagens laat nazien enz., bij een vroegeren Weermachtsleverancier.

De voorzitter merkt hierover op, dat hij niet tijdig ingelicht werd door den plaatselijken commandant der N.B.S., maar dat de overbrenging naar de Princes Margrietkaserne iederen dag kon plaats vinden. In dit verband vraagt de Heer Kroon van den illegalen Raad te Harderwijk een uitvoerig rapport over den Heer Kramer te Tonsel.

De vraag werd gesteld in hoeverre de illegale Raad bevoegd is op te treden ten opzichte van vereenigingen die lid geweest zijn van de Kultuurkamer enz.

Vereenigingen die doorgegaan zijn, moet men met een rapport doorgeven aan Kapt. Schepman van het Mil. Gezag, die deze afdeeling behandelt.

Openbare vergaderingen moeten worden aangevraagd bij Kapt. Kroon, die de toezegging geeft, dat openbare vergaderingen van vanouds bestaande vereenigingen, altijd van hem de toestemming verkrijgen.

De Pers wordt eveneens behandeld door Kapt. Schepman. Er is een maatstaf getrokken, dat in elk gezin slechts één dagblad gelezen mag worden. In Gelderland is toegestaan: de Waarheid, Het Vrije Volk, Trouw en het Geldersch Dagblad.

De Heer Langman geeft vervolgens een korte uiteenzetting van de Politieke Opsporingsdienst.

Hij deelt mede, dat het klachtenbureau gereed is en dringt aan op een zoo snel mogelijk verschaffen van allerlei inlichtingen. Hij verzoekt alle politieke delichen aan hem door te geven.

Het recht van arrestatie berust bij de P.O.D., maar de N.B.S. kan de uitvoering op verzoek van de P.O.D. opgedragen krijgen.

Wanneer men plotseling voor een arrestatie zou komen te staan, raadt de Heer Langman aan, de betrokkenen maar zien vast te houden en dan een arrestatiebevel op te halen, dan heeft men hem of haar in ieder geval.

De dames die met de soldaten van den vijand omgang gehad hebben, zullen zeer binnenkort los gelaten worden.

De P.O.D. heeft op elke plaats haar dependance. Uiterlijk is dit niet kenbaar, doch wel genoegzaam bekend bij de leden der illegaliteit.

De voorzitter sluit hierna de vergadering en stelt de volgende vergadering vast op Vrijdagmiddag 8 Juni a.s. des namiddags om 3 uur in de Raadzaal te Harderwijk.
